

Sygn. akt III RC 339/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2021 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Agnieszka Lubińska

Protokolant st. sekr. sądowy Agnieszka Meirowska

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2021 r.

w G. na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej E. E. działającej przez matkę P. L.**

przeciwko **K. E.**

o alimenty

I. zasądza od pozwanego K. E. (ur. (...)) na rzecz małoletniej E. E. ur. (...) alimenty w kwocie 500,00 zł (pięćset złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 3 września 2020 r., płatne do dnia 10-ego każdego miesiąca z góry, do rąk przedstawiciela ustawowego małoletniej powódki – jej matki P. L., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego K. E. na rzecz powódki kwotę 500,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a w pozostałym zakresie nie obciąża pozwanego kosztami postępowania;

IV. nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa;

V. wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

sygn. akt III RC 339/20

UZASADNIENIE

Małoletnia powódka E. E. działająca przez matkę P. L., którą reprezentował profesjonalny pełnomocnik, wystąpiła w dniu 3 września 2020 r. do Sądu Rejonowego w Grudziądzu z pozwem o zasądzenie od K. E. alimentów w kwocie 800 zł miesięcznie płatnych do dnia 10-tego każdego miesiąca, do rąk matki P. L., z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności każdej raty. Jednocześnie wniosła o udzielenie zabezpieczenia roszczenia na czas trwania sprawy w kwocie po 600 zł miesięcznie.

Powódka swój wniosek uzasadniła niemożnością zaspokojenia w niezbędnym zakresie bieżących potrzeb małoletniej córki (k. 5-9 akt).

Pozwany wdał się w spór i w odpowiedzi na pozew wskazał, że partycypuje w kosztach utrzymania małoletniej powódki, przekazując co miesiąc kwotę 300 zł na jej utrzymanie. Ponadto podał, że w miarę swoich możliwości finansowych kupuje dla niej niezbędne produkty (k. 58-60 akt).

Postanowieniem z dnia 27 października 2020 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu zobowiązał K. E. do uiszczania na czas trwania postępowania kwot po 350 zł miesięcznie tytułem alimentów na rzecz małoletniej powódki E. E..

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletnia E. E. ur. (...) pochodzi z nieformalnego związku (...). Rodzice małoletniej rozstali się i nie mieszkają razem.

P. L. urodziła się w dniu (...) Posiada zawód technika usług kelnerskich. Obecnie nie pracuje. Przed narodzinami dziecka pracowała na umowę zlecenie w przedsiębiorstwie (...) za wynagrodzeniem w wysokości około 1.100 zł miesięcznie, następnie przebywała na urlopie macierzyńskim.

Matka małoletniej zamieszkuje wraz z E. oraz drugą małoletnią córką z poprzedniego związku. Wynajmuje dwupokojowe mieszkanie w G.. Miesięczne koszty utrzymania lokalu wynoszą 900 zł. P. L. nie posiada długów czy kredytów. Nie ma również problemów ze zdrowiem.

K. E. urodził się w dniu (...) Posiada wykształcenie zawodowe jako malarz-tapeciarz. Od 1 października 2019 r. jest zatrudniony na pół etatu w przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku serwisanta urządzeń klimatycznych. Jego średnie miesięczne zarobki wynoszą 1.000 zł netto. Dodatkowo pozwany wykonuje drobne prace dorywcze, z których osiąga dochód około 1.000 zł miesięcznie. Ojciec małoletniej nie szuka innej pracy, chce rozwijać się w zawodzie serwisanta.

W trakcie trwania związku z matką małoletniej pozwany uzyskiwał wyższy wynagrodzenie, gdyż wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych. Ponadto trenował piłkę ręczną w Klubie Sportowym w G.. Z tego tytułu uzyskiwał dochód w wysokości 150 zł miesięcznie. Obecnie trenuje nieodpłatnie w klubie sportowym w T.. Z uwagi na trwającą pandemię koronawirusa sytuacja finansowa jego pracodawcy uległa pogorszeniu. W utrzymaniu pomaga mu była partnerka i siostra. Pozwany nie posiada samochodu. Do pracy wozi go szef, zaś na trening kolega.

Pozwany wynajmuje mieszkanie o pow. 31m² w B.. Koszt najmu mieszkania wynosi 600 zł miesięcznie. Pozwany zaciągnął dwie pożyczki na kwotę ok. 14.000 zł i 3.000 zł. Miesięczna rata kredytu wynosi łącznie 370 zł. Ojciec małoletniej nie ma większych problemów ze zdrowiem. Leczy się psychiatrycznie.

Po rozstaniu z matką E. pozwany łożył dobrowolne alimenty na córkę w wysokości od 300 zł do 500 zł miesięcznie, w zależności od uzyskanego dochodu. Obecnie pozwany przekazuje matce małoletniej kwotę 350 zł zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 27 października 2020 r. Ojciec małoletniej nie angażuje się w opiekę i wychowanie córki.

Pozwany posiada dziecko z poprzedniego związku. Łoży na nie dobrowolne alimenty w wysokości 300 zł miesięcznie.

Małoletni E. E. na moment wyrokowania miała ukończone 12 miesięcy. Jej codziennym wychowaniem i opieką zajmuje się matka. Dziewczynka jest zasadniczo zdrowym, prawidłowo rozwijającym się dzieckiem. Nie posiada schorzeń wymagających wzmoczonej opieki lekarskiej. Dziewczyna cierpi na alergię pokarmowa, tzw. skazę białkową. Z tego względu musi stosować odpowiednią dietę oraz przyjmować syrop i używać maść. Małoletnia doraźnie korzysta z opieki lekarskiej, ostatnio była na prywatnej wizycie u kardiologa oraz fizjoterapeuty. Koszt wizyty u kardiologa wniósł 200 zł, zaś u fizjoterapeuty 100 zł. Ponadto E. musi zostać poddana zabiegowi usunięcia znamienia na głowie. Prócz powyższego konieczny jest zakup leków związanych z sezonowymi przeziębieniami.

(okoliczności bezsporne, dowody:

- akt urodzenia małoletniej E. E. – k. 11 akt,
- umowa najmu mieszkania – k. 12-13, 67-68 akt,
- wiadomości tekstowe P. L. i K. E. – k. 16-26 akt,

- potwierdzenie przelewu – k. 32-45, 85 akt,
- zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 61-62 akt,
- potwierdzenie uruchomienia środków z kredytu gotówkowego – k. 63-64, 69-70 akt,
- potwierdzenie przekazania alimentów – k. 65-66 akt,
- zeznania świadka M. P. – k. 103-105 akt,
- zeznania świadka M. K. – k. 107-108 akt,
- zeznania matki powódki P. L. – k. 123v-124v akt,
- zeznania pozwanego K. E. – k. 124v-125v akt).

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, zeznania świadków M. K. i M. P. oraz przesłuchanie stron.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w toku postępowania. Prawdziwość dokumentów nie budziła bowiem wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków M. P. i M. K.. Zeznania te są zasadniczo jasne, logiczne i konsekwentne oraz znajdują oparcie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd dał wiarę zeznaniom P. L. przesłuchanej za małoletnią powódkę i pozwanego K. E., w zakresie w jakim znalazło to wyraz w ustalonym stanie faktycznym.

Przechodząc do rozważań prawnych należy zauważyć, że w myśl art. 133 k.r.o. rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie z treścią art. 135 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych wyznaczają z jednej strony usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, z drugiej zaś rzeczywiste możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Współzależność między tymi dwoma czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokajane w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Zgodnie z ugruntowanymi poglądami judykatury i doktryny prawniczej zatem dopiero ustalenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, następnie porównanie tych wartości umożliwia ustalenie, czy i w jakim zakresie potrzeby uprawnionego mogą być zaspokojone przez zobowiązanego.

Jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie, zakres potrzeb uprawnionego małoletniego dziecka wyznacza przede wszystkim dyrektywa zaspokajania przez rodziców potrzeb ekonomicznych dziecka zgodnie z zasadą równej stopy życiowej (por. wyrok SN z dn. 7.06.1972 r., III CZP 43/72, OSNCP 1972, nr 11, poz. 198; uchwał SN z dn. 31.01.1986 r., III CZP 76/85, OSNC 1987, nr 1, poz. 4).

Małoletnia powódka przez swoją przedstawicielkę ustawową – P. L. wykazała, że jest dzieckiem pozwanego oraz, że nie posiada żadnego majątku i z racji swojego wieku nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać, zatem to na rodzicach spoczywa ciężar zapewnienia jej środków utrzymania i wychowania. Środki alimentacyjne pochodzące od ojca, w połączeniu z wydatkami ponoszonymi przez matkę, powinny pozwolić małoletniej E. E. na życie na stopie życiowej zbliżonej do stopy życiowej ojca.

Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim

wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Kierując się tymi równorzędnymi przesłankami sąd ustala wysokość konkretnego obowiązku alimentacyjnego.

Bezsporne jest, że wiodącym rodzicem dla małoletniej powódki jest P. L., która na co dzień realizuje swój obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie córki. Pozwany natomiast, chociażby z racji mieszkania w B., nie jest w stanie swojego obowiązku alimentacyjnego realizować w tej postaci co matka małoletniej. Z tego względu jego obowiązek alimentacyjny musi przybrać formę świadczenia pieniężnego.

Małoletnia powódka znajduje się w wieku, w którym głównymi wydatkami związanymi z dzieckiem są wydatki na żywienie, ubranka, pieluchy, środki czystości, zabawki, obuwie i w miarę potrzeby lekarstwa. Przy czym należy zauważyć, że część z tych potrzeb np. koszty żywienia, pieluszek – muszą być zaspokajane w każdym miesiącu, natomiast inne nie w każdym miesiącu, np. zabawki, obuwie. Małoletnia obecnie nie chodzi do żłobka, zatem w tym zakresie nie można mówić o istnieniu usprawiedliwionych potrzeb.

Sąd uznał, że do usprawiedliwionych miesięcznych wydatków na utrzymanie małoletniej powódki należą:

- udział w kosztach utrzymania mieszkania – około 100 zł,
- żywienie - około 350 zł,
- zakup pieluch jednorazowych, środków czystości, kosmetyków itp. - około 150 zł,
- zakup odzieży i obuwia - około 150 zł,
- wydatki na leki i leczenie - około 50 zł,
- koszt zabawek i rozrywki - około 50 zł,
- inne wydatki związane z potrzebami dziecka – około 80 zł,

Łącznie – około 930 zł.

W ocenie Sądu małoletnia powódka nie wykazała, aby uzasadnione było wydatkowanie wyższych kwot na jej utrzymanie.

Odnosząc się do poszczególnych kwot przyjętych przez Sąd jako uzasadnione należy wskazać, że udział małoletniej w kosztach utrzymania mieszkania nie przekracza kwoty 100 zł. W tym zakresie Sąd miał na uwadze, że wszystkie wydatki mieszkaniowe matki nie mogą obciążać pozwanego i trzecia część tych wydatków nie stanowi usprawiedliwionych kosztów utrzymania dziecka. Na potrzeby małoletniej mogą składać się tylko te wydatki mieszkaniowe ponoszone przez matkę, które przekraczają koszty które ponosiłaby zamieszkując w tym mieszkaniu bez małoletniej powódki, a więc np. zwiększone zużycie prądu, wody, kosztów ogrzewania, wywozu śmieci. Matka małoletniej nie wykazała, aby fakt zamieszkiwania z małoletnią zwiększył jej wydatki mieszkaniowe ponad kwotę 100 zł.

W zakresie kosztów żywienia, Sąd miał na uwadze, że małoletnia posiada szczególne zalecenia żywieniowe, jednak wskazana przez matkę małoletniej kwota wydatków były znacząco zawyżona. Matka małoletniej nie przedstawiła żadnych dokumentów potwierdzających wysokość deklarowanych wydatków na żywienie córki, z tego względu Sąd w oparciu o zasady doświadczenia przyjął, że koszt żywienia małoletniej E. E. nie powinien przekraczać kwoty 350 zł. W ocenie Sądu taka kwota powinna być wystarczającą na zakup bezbiałkowej żywności.

Z uwagi na wiek dziecka i jego intensywny wzrost, w zakresie kosztów zakupu odzieży i obuwia Sąd uznał za wykazaną kwotę średnio 150 zł miesięcznie, co daje rocznie 1.800 zł.

W zakresie kosztu pieluch jednorazowych, środków czystości, kosmetyków itp. Sąd uznał za wykazaną kwotę 150 zł miesięcznie.

Odnosnie wydatków na leki Sąd przyjął kwotę około 50 zł. Małoletnia jest zasadniczo dzieckiem zdrowym. Sezonowo zdarzają jej się przeziębienia, co wiąże się z koniecznością zakupu leków. Dodatkowo przyjmuje witaminę D oraz syrop na alergię. Doraźnie stosuje maści na alergię. Małoletnia korzysta z prywatnej opieki lekarskiej, co w ocenie Sądu jest nieuzasadnione. Dziewczynka powinna w większym zakresie korzystać ze świadczeń refundowanych przez NFZ, gdyż kolejki do specjalistów w przypadku dzieci są zdecydowanie krótsze niż w przypadku osób dorosłych.

Do usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniej Sąd zaliczył także inne jednorazowe wydatki związane z potrzebami dziecka, np. zakup zabawek, organizacji rozrywki itp. W ocenie Sądu łączne roczne koszty usprawiedliwionych wydatków tego typu wynoszą około 600 zł, co średnio miesięcznie daje kwotę 50 zł.

W zakresie innych wydatków związanych z potrzebami dziecka Sąd uznał za usprawiedliwioną kwotę 1.000 zł rocznie, co średnio miesięcznie daje kwotę 80 zł.

W pozostałym zakresie, w ocenie Sądu, małoletnia powódka nie wykazała, aby konieczne było ponoszenie innych kosztów jej utrzymania. Dziewczynka jest zasadniczo zdrowym, prawidłowo rozwijającym się dzieckiem. Koszt jej utrzymania jest zbliżony do kosztu utrzymania przeciętnego dziecka w tym wieku.

Ustalając wysokość alimentów zasądzonych od pozwanego Sąd wziął pod uwagę jego możliwości zarobkowe i majątkowe. Podkreślić należy, że możliwości zarobkowe osoby zobowiązanej nie wynikają z faktycznie osiągniętych zarobków i dochodów, ale stanowią środki pieniężne, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych. W uzasadnieniu uchwały 7 sędziów SN z dnia 26 maja 1995 r., III CZP 178/94 (LEX nr 4233), Sąd Najwyższy podkreślił, że: "ustalenie możliwości zarobkowych (majątkowych) zobowiązanego do alimentacji ma często charakter hipotetyczny, gdyż kryterium takich możliwości nie zawsze są zarobki osiągnięte aktualnie przez zobowiązanego, lecz sama zdolność do uzyskania wyższego wynagrodzenia. Jeżeli zatem - najczęściej - wysokość alimentów sąd ustala na podstawie zarobków otrzymywanych przez pozwanego, to nie dlatego, że pomija dyspozycję art. 135 § 1 k.r.o., lecz z tej racji, że zarobki te odpowiadają możliwościom zobowiązanego. Wszystko to prowadzi to do konkluzji, że poza całokształtem okoliczności faktycznych, które w sprawie o alimenty sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę, istnieje pewna sfera ocen, które odnoszą się do przypuszczenia, domysłu, a nie do faktów jako okoliczności rzeczywistych".

Podkreślić także należy, że rodzice są zobowiązani do podzielenia się z dzieckiem nawet najmniejszym dochodem, zaś obowiązkiem rodzica jest zaspokajanie potrzeb dziecka, zwłaszcza, gdy jest niepełnoletnie.

Ojciec małoletniej jest zasadniczo osobą zdrową, w pełni zdolną do pracy. Jego miesięczny dochód kształtuje się w granicy 2.000 zł, z tytułu wynagrodzenia za pracę oraz prac dorywczych. W ocenie Sądu nie wykorzystuje on w pełni swoich możliwości zarobkowych. Pozwany jest osobą w wieku produkcyjnym, która ma możliwość zwiększenia swoich dochodów poprzez znalezienie pracy w pełnym wymiarze czasu, choćby za wynagrodzeniem minimalnym.

Do usprawiedliwionych miesięcznych kosztów utrzymania pozwanego zaliczyć należy: utrzymanie miejsca zamieszkania – 600 zł, wyżywienie – ok. 500 zł, abonament telefoniczny – ok. 70 zł, odzież i obuwie – ok. 100 zł, dobrowolne alimenty na drugie dziecko – ok. 300 zł. Sąd do uzasadnionych wydatków pozwanego nie zaliczył spłacanych przez niego rat kredytów, bowiem długi prywatne strony nie korzystają z pierwszeństwa zaspokojenia przed alimentami na rzecz uprawnionego (vide art. 1025 § 1 k.p.c).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że kwota 500 zł miesięcznie mieści się w możliwościach zarobkowych pozwanego i nie powoduje nadmiernego obciążenia. Stanowi ona jednocześnie maksymalną kwotę, jaką na tą chwilę pozwany jest w stanie łożyć na utrzymanie małoletniej powódki, zważywszy na potrzebę zaspokajania własnych kosztów utrzymania oraz obowiązków alimentacyjny wobec drugiej córki pozwanego.

Z podanych względów Sąd na podstawie art. 135 § 1 k.r.o. orzekł jak w pkt I wyroku i oddalił powództwo małoletniej powódki ponad kwotę 500 zł miesięcznie (pkt II wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów. Sąd zastosował regulację objętą przepisem art. 102 k.p.c., gdyż z uwagi na charakter sprawy – dotyczyła zasądzenia alimentów po raz pierwszy – pozwany w zasadzie nie miał szansy na wygranie sprawy w całości. Ponadto Sąd miał na uwadze, że pozwany posiada również drugą małoletnią córkę, na którą łoży rentę alimentacyjną.

Wartość przedmiotu sporu wynosiła 9.600 zł. W ocenie Sądu należy jednak uznać żądanie pozwu za wygórowane, co spowodowało zawyżenie stawki adwokackiej.

Zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265) obowiązującego w chwili wniesienia pozwu w sprawach o alimenty stawka minimalna wynosi 120 zł, a jeżeli obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązaną do alimentów, to ustala się ją od wartości przedmiotu sprawy.

Wysokość stawki radcowskiej w przedmiotowej sprawie w odniesieniu do pełnomocnika powoda na podstawie § 2 pkt 4 tego Rozporządzenia wynosiła 1.800 zł.

Powód wygrał proces w stosunku 62,5 %. W ocenie Sądu zasadne jest więc częściowe tylko obciążenie pozwanego kosztami procesu poniesionymi przez stronę powodową. Sąd zasądził w tym zakresie kwotę 500,00 zł, zaś w pozostałym zakresie nie obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda.

O nieuiszczonych kosztach sądowych Sąd orzekł w punkcie IV. wyroku na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obciążając nimi Skarb Państwa.

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono w pkt V. wyroku na podstawie z art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.